

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA CASCO POJAZDÓW SZYNOWYCH

ustalone uchwałą nr UZ/66/2015 Zarządu Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych
Polskiego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych z dnia 30 listopada 2015 roku ze
zmianami wprowadzonymi uchwałą Zarządu Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych
Polski Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych nr UZ/27/2016 z dnia 11 stycznia 2016 r.

Informacje zawarte w ogólnych warunkach ubezpieczenia casco pojazdów szynowych ustalonych uchwałą Zarządu Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych Polski Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych nr UZ/66/2015 z dnia 30 listopada 2015 r. ze zmianami wprowadzonymi uchwałą Zarządu Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych Polski Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych nr UZ/27/2016 z dnia 11 stycznia 2016 roku, o których mowa w art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. 2015 poz. 1844):

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub wartości wykupu ubezpieczenia	OWU: § 2, § 3, § 4, § 5, § 6, § 7, § 8 ust. 1, 2, 5-7, § 9 ust. 1, 2, 6, 7, § 10, § 13, § 14, § 15, § 16, § 17 ust. 4, § 18, § 19
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	OWU: § 2, § 3, § 4, § 5, § 6, § 7, § 8 ust. 1, 2, 5-7, § 9 ust. 1, 2, 6, 7, § 10, § 13, § 14, § 15, § 16, § 17 ust. 4, § 18, § 19

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

1. Ogólne warunki ubezpieczenia casco pojazdów szynowych, zwane dalej „OWU”, mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych przez Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych Polski Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych, zwaną dalej „TUW PZUW” z osobami prawnymi lub jednostkami organizacyjnymi niebędącymi osobami prawnymi.
2. Do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone, w porozumieniu z Ubezpieczającym, postanowienia dodatkowe lub odbiegające od uregulowań OWU.
3. TUW PZUW zobowiązany jest przedstawić Ubezpieczającemu różnicę między treścią umowy a OWU w formie pisemnej przed zawarciem umowy. W razie niedopełnienia tego obowiązku TUW PZUW nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego. Przepisu nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych w drodze negocjacji.
4. W przypadku umów zawieranych w drodze negocjacji postanowienia dodatkowe lub odbiegające od OWU powinny być sporządzone w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

DEFINICJE

§ 2

Przez użyte w OWU określenia rozumie się:

- 1) **Ubezpieczający** – osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, zawierająca umowę ubezpieczenia;
- 2) **Ubezpieczony** – przedsiębiorca będący osobą fizyczną, osobą prawną bądź jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną, na rachunek którego została zawarta umowa ubezpieczenia;
- 3) **pojazdy szynowe** – tabor kolejowy i pojazdy pomocnicze przeznaczone do eksploatacji na drogach szynowych, w szczególności lokomotywy, wagony do przewozu osób oraz ładunków, elektryczne zespoły trakcyjne, pojazdy do utrzymania nawierzchni i podtorza kolejowego oraz sieci trakcyjnej, pojazdy szynowe napędzane umieszczonym na nich silnikiem;
- 4) **wyposażenie standardowe** – sprzęt i urządzenia służące do utrzymania i używania pojazdu szynowego zgodnie z jego przeznaczeniem;
- 5) **suma ubezpieczenia** – kwota stanowiąca górną granicę odpowiedzialności TUW PZUW za wszystkie szkody powstałe w okresie ubezpieczenia;
- 6) **szkoda** – uszczerbek majątkowy polegający na utracie, uszkodzeniu lub zniszczeniu ubezpieczonego mienia, z wyłączeniem następstw szkody, utraconych korzyści, zwiększonych kosztów działalności, utraty wartości rynkowej, kar umownych, sądowych i administracyjnych, grzywnien oraz innych kar i środków karnych o charakterze odszkodowawczym przewidzianych przez stosowne przepisy prawa, kosztów procesu, kosztów administracyjnych ;
- 7) **udział własny** – określona procentowo lub kwotowo w umowie ubezpieczenia część szkody, o którą TUW PZUW obniża odszkodowanie;
- 8) **pożar** – ogień, który przedostał się poza palenisko albo powstał bez paleniska i rozprzestrzenił się o własnej sile;

- 9) **uderzenie pioruna** – gwałtowne wyładowanie elektryczne w atmosferze działające bezpośrednio na ubezpieczony przedmiot, pozostawiające bezsporne ślady tego zdarzenia;
- 10) **eksplozja** – gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołane ich właściwością rozprzestrzeniania się; w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników, warunkiem uznania szkody za spowodowaną eksplozją jest, aby ściany tych naczyń i zbiorników uległy rozdarciu w takich rozmiarach, iż wskutek ujścia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień; za spowodowane eksplozją uważa się również szkody powstałe wskutek implozji, polegające na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym;
- 11) **upadek statku powietrznego** – katastrofa albo przymusowe lądowanie samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego, a także upadek ich części lub przewożonego ładunku;
- 12) **upadek drzew budynków lub budowli** – szkody spowodowane przez przewrócenie się na przedmiot ubezpieczenia rosnących drzew, ich fragmentów lub niebędących we władaniu Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego budynków lub budowli -
- 13) **huragan** – wiatr o prędkości nie mniejszej niż 17,1 m/sek, ustalonej przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMiGW), którego działanie wyrządza masowe szkody; pojedyncze szkody uważa się za spowodowane przez huragan, jeżeli w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono działanie huraganu za spowodowane huraganem uważa się również szkody powstałe wskutek uderzenia przedmiotu przenoszonego przez huragan w ubezpieczone mienie, ;
- 14) **powódź** – zalanie terenów w następstwie podniesienia się poziomu wody w korytach wód płynących lub stojących, deszczu nawalnego, spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich i falistych;
- 15) **grad** – opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu;
- 16) **zapadanie się ziemi** – obniżenie się terenu z powodu zawalenia się podziemnych pustych przestrzeni w gruncie;
- 17) **osuwanie się ziemi** – ruch ziemi na stokach;
- 18) **lawina** – gwałtowne zsuwanie się lub staczanie mas śniegu, lodu, skał, kamieni, ziemi lub błota ze zboczy górskich lub falistych;
- 19) **dym i sadza** – zawiesina cząsteczek w powietrzu będąca bezpośrednim skutkiem spalania;
- 20) **napór śniegu lub lodu** – bezpośrednio działanie ciężaru śniegu lub lodu na przedmiot ubezpieczenia albo przewrócenie się pod wpływem ciężaru śniegu lub lodu mienia sąsiedniego na ubezpieczone mienie;
- 21) **deszcz nawalny** – opad deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4, ustalonym przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMiGW); w przypadku braku stacji pomiarowej IMiGW, bierze się pod uwagę stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania świadczące wyraźnie o działaniu deszczu nawalnego;
- 22) **trzęsienie ziemi** – naturalne gwałtowne wstrząsy skorupy ziemskiej;
- 23) **kradzież** – zabór pojazdu szynowego lub jego części w celu przywłaszczenia;
- 24) **rabunek** – zabór pojazdu szynowego lub jego części w celu przywłaszczenia, dokonany przy zastosowaniu przemocy fizycznej bądź groźby natychmiastowego użycia takiej przemocy wobec Ubezpieczonego lub osoby przez niego upoważnionej, obsługującej pojazd szynowy lub sprawującej nad nim dozór albo w wyniku doprowadzenia do stanu nieprzytomności lub bezbronności tej osoby;

- 25) **zaginięcie** – nie dotarcie pojazdu szynowego będącego w ruchu do miejsca przeznaczenia w ciągu 30 dni od upływu planowanego terminu przyjazdu i niemożność ustalenia miejsca, gdzie pojazd się znajduje;
- 26) **należyte zabezpieczenie** – przewidziane konstrukcyjnie i sprawne technicznie, zamknięte urządzenia zabezpieczające, uniemożliwiające osobom nieupoważnionym dostęp do wnętrza pojazdu bez uprzedniego pokonania zabezpieczeń przy użyciu siły lub narzędzi;
- 27) **dozór** – ochrona wykonywana w zorganizowany sposób przez co najmniej jedną osobę pełnoletnią spośród personelu Ubezpieczonego lub przez pracowników koncesjonowanego przedsiębiorstwa ochrony osób i mienia.

PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

§ 3

1. Przedmiotem ubezpieczenia są pojazdy szynowe wraz z wyposażeniem standardowym przeznaczone do eksploatacji na liniach kolejowych, z wyłączeniem:
 - 1) tramwajów;
 - 2) przemysłowych kolejek wąskotorowych;
 - 3) kolejek kopalnianych;
 - 4) kolejek leśnych;
 - 5) górskich kolejek szynowych;
 - 6) górskich kolejek linowych;
 - 7) pociągów magnetycznych.
2. Przedmiotem ubezpieczenia są pojazdy szynowe, o których mowa w ust. 1, spełniające określone stosownymi przepisami wymagania w zakresie budowy i bezpieczeństwa oraz dopuszczenia do ruchu kolejowego.

ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 4

1. Ochroną ubezpieczeniową objęte są szkody powstałe w czasie eksploatacji pojazdów szynowych na drogach szynowych kolejowych i wewnątrzzakładowych mających połączenie z liniami i bocznicami kolejowymi jak również w czasie postoju na bocznicach, placach rozrządowych, w lokomotywniach, wagonowniach oraz podczas wykonywania przeglądów, napraw lub remontów.
2. Jeżeli nie umówiono się inaczej, ochroną ubezpieczeniową objęte są szkody powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zwanej dalej „RP”.
3. Na wniosek Ubezpieczającego i za zgodą TUV PZUW ubezpieczenie może zostać rozszerzone o szkody powstałe na terytorium innych państw.
4. Ochroną ubezpieczeniową objęte są szkody będące bezpośrednim następstwem:
 - 1) nagłego działania siły mechanicznej w chwili zetknięcia się pojazdu szynowego z osobami, zwierzętami lub przedmiotami pochodzącymi z zewnątrz pojazdu;
 - 2) katastrofy, przez którą rozumie się zderzenie pojazdów szynowych, wykolejenie lub przewrócenie się taboru;
 - 3) pożaru, eksplozji, uderzenia pioruna, upadku statku powietrznego, upadku drzew, budynków lub budowli na przedmiot ubezpieczenia;
 - 4) powodzi, gradu, deszczu nawalnego, huraganu, lawiny, dymu i sadzy oraz trzęsienia ziemi;

- 5) osuwania lub zapadania się ziemi, przerwania tam, zerwania mostów, zawalenia tuneli, przepustów lub wiaduktów oraz naporu śniegu lub lodu;
 - 6) wynikającego z eksploatacji uszkodzenia silnika, urządzeń napędowych, osi, urządzeń elektrycznych i elektronicznych, agregatów, prądnic, akumulatorów i ich połączeń;
 - 7) fali uderzeniowej wytworzonej przez statek powietrzny podczas przekroczenia bariery dźwięku;
 - 8) dewastacji przez osoby trzecie podczas gdy pojazd był należycie zabezpieczony i znajdował się na terenie wydzielonym, na terenie lokomotywowni, wagonowni, miejscu przeglądów, napraw lub remontów, będącym własnością lub użytkowanym przez Ubezpieczonego i całodobowo dozorowanym;
 - 9) rabunku, kradzieży lub usiłowania ich dokonania albo zaginięcia należycie zabezpieczonego pojazdu lub jego części;
 - 10) zalania wodą wydobywającą się z przewodów lub urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych lub technologicznych;
 - 11) przemieszczania się prawidłowo załadowanych i umocowanych ładunków;
 - 12) wypadków zaistniałych podczas odbywającego się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa załadunku lub wyładunku towarów;
 - 13) akcji ratowniczej prowadzonej w związku z wypadkami objętymi umową ubezpieczenia.
5. W przypadku niedoubezpieczenia tj. zaniżenia sumy ubezpieczenia przez Ubezpieczającego, TUV PZUW udziela ochrony w zakresie określonym w § 15 ust. 2.

§ 5

1. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową, TUV PZUW zwraca poniesione przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego koszty wynikłe z zastosowania dostępnych im środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne. Dobrowolne świadczenia Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego na rzecz osób trzecich, które brały udział w zabezpieczeniu mienia lub akcji ratowniczej podlegają zwrotowi tylko wówczas, jeżeli TUV PZUW wyraził na to zgodę.
2. Dodatkowo TUV PZUW zwraca poniesione i udokumentowane przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego koszty związane z uprzątnięciem pozostałości po szkodzie, łącznie z kosztami rozbiórki i demontażu części niezdatnych do użytku.
3. Zwrot kosztów, o których mowa w ust. 1 i 2, następuje w granicach sum ubezpieczenia określonych w umowie ubezpieczenia dla poszczególnych przedmiotów ubezpieczenia, których wypadek dotyczy. Ograniczenie to nie dotyczy sytuacji, gdy koszty te zostały poniesione przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego na polecenie TUV PZUW. Suma zwracanych kosztów łącznie z odszkodowaniem nie może przewyższyć sumy ubezpieczenia ustalonej dla poszczególnych przedmiotów ubezpieczenia.
4. W przypadku niedoubezpieczenia tj. zaniżenia sumy ubezpieczenia przez Ubezpieczającego, kwota zwrotu kosztów, o których mowa w ust. 2, jest zmniejszana w takim stosunku jak odszkodowanie tj. proporcjonalnie do stopnia zaniżenia sumy ubezpieczenia.
5. W przypadku gdy koszty, o których mowa w ust. 2, zostały poniesione przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego łącznie w odniesieniu do mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego, a nie jest możliwe ich przyporządkowanie do danej części mienia, TUV PZUW zwraca koszty w takiej proporcji w jakiej pozostaje wartość mienia ubezpieczonego do łącznej wartości mienia

ubezpieczonego i nieubezpieczonego. Jeżeli ustalenie proporcji nie jest możliwe, TUW PZUW zwraca w granicach sumy ubezpieczenia 50% poniesionych kosztów.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 6

1. TUW PZUW nie odpowiada za szkody:
 - 1) powstałe z powodu normalnego zużycia lub naturalnego procesu starzenia się lub wskutek kawitacji, korozji lub powolnego działania środków żrących;
 - 2) wynikłe z wady konstrukcyjnej lub materiałowej, zmian lub błędów w projekcie technicznym;
 - 3) powstałe na skutek eksploatacji wcześniej uszkodzonego i nie naprawionego pojazdu szynowego;
 - 4) powstałe na skutek prowadzenia lub obsługiwanego pojazdu przez osobę nie posiadającą wymaganych uprawnień, określonych właściwymi przepisami, a także jeżeli pojazd eksploatowano niezgodnie z obowiązującymi przepisami;
 - 5) związane z zaniechaniem lub nienależytym wykonywaniem okresowych przeglądów konserwacyjnych lub remontów;
 - 6) za które odpowiedzialny jest producent, sprzedawca, dostawca lub zakład naprawczy z mocy prawa lub na podstawie umowy;
 - 7) eksploatacyjne w silnikach, urządzeniach napędowych, urządzeniach elektrycznych lub elektronicznych, agregatach, prądnicach, akumulatorach lub ich połączeniach;
 - 8) powstałe podczas działania pracowników Ubezpieczonego w stanie nietrzeźwości albo w stanie po użyciu alkoholu lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii;
 - 9) powstałe na skutek nienależytego zabezpieczenia pojazdu;
 - 10) spowodowane przez wady lub defekty istniejące w chwili rozpoczęcia okresu ubezpieczenia, o których Ubezpieczający wiedział, a TUW PZUW nie został o nich poinformowany;
 - 11) polegające na pomalowaniu (graffiti);
 - 12) będące następstwem załadowania ładunków przekraczających wagowo lub gabarytowo przewidziane dla danego pojazdu szynowego normy ładunkowe lub składowanych niezgodnie z przepisami norm lub instrukcji określających zasady załadunku, składowania lub zabezpieczania ładunków;
 - 13) powstałe na skutek załadowania towarów niebezpiecznych w sposób niezgodny z obowiązującymi przepisami;
 - 14) spowodowane naporem śniegu lub lodu, gradem lub deszczem nawalnym, jeżeli do powstania szkody doszło na skutek złego stanu technicznego dachu, rynien dachowych lub rur spustowych lub innych elementów budynku lub niezabezpieczenia otworów dachowych, okiennych lub drzwiowych – o ile obowiązek ich konserwacji lub zabezpieczenia należał do Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, chyba że niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na powstanie szkody
2. W przypadku Ubezpieczonego będącego osobą fizyczną, wyłączenia określone w ust. 1 pkt 4 i 8, mają zastosowanie jedynie w przypadku, gdy okoliczności, o których mowa w tych wyłączeniach, miały wpływ na zajście wypadku ubezpieczeniowego.
3. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje:

- 1) utraconych korzyści;
 - 2) utraty wartości rynkowej, zwiększonych kosztów działalności powstałych w wyniku szkody, kosztów dzierżawy, kosztów użycia pojazdu zastępczego, strat wskutek opóźnienia, niewypełnienia zobowiązań lub utraty kontraktów, kar umownych, kar pieniężnych, grzywien sądowych i administracyjnych, podatków, należności publicznoprawnych, opłat manipulacyjnych, odszkodowań o charakterze karnym oraz szkód pośrednich.
4. TUW PZUW nie odpowiada ponadto za szkody:
- 1) będące następstwem działań wojennych, wojny domowej, przewrotu wojskowego, powstania zbrojnego, rewolucji, wprowadzenia stanu wojennego lub stanu wyjątkowego, aktów sabotażu, rozruchów lub zamieszek społecznych, strajków, lokautu, aktów terroryzmu lub skutków działań przedsięwziętych w związku z kontrolowaniem, zapobieganiem lub zwalczaniem skutków wymienionych zdarzeń;
 - 2) będące następstwem działania energii jądrowej, promieniowania jonizującego, skażenia radioaktywnego, działania pola elektromagnetycznego lub magnetycznego;
 - 3) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności, przy czym przez winę Ubezpieczonego lub Ubezpieczającego będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną należy rozumieć winę:
 - a) w przedsiębiorstwach państwowych – dyrektora lub jego zastępców,
 - b) w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością i spółkach akcyjnych – członków zarządu lub prokurentów,
 - c) w spółkach komandytowych i komandytowo-akcyjnych – komplementariuszy lub prokurentów,
 - d) w spółkach jawnych – wspólników lub prokurentów,
 - e) w spółkach partnerskich – partnerów lub członków zarządu lub prokurentów,
 - f) w spółkach cywilnych – wspólników,
 - g) w spółdzielniach, fundacjach i stowarzyszeniach – członków zarządu;
 - 4) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez osoby, którym Ubezpieczony powierzył sprawowanie pieczy nad przedmiotem ubezpieczenia, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności;
 - 5) będące następstwem decyzji administracyjnej wydanej na podstawie obowiązujących przepisów powodującej konfiskatę, rekwizycję, nacjonalizację lub innego rodzaju przejęcie przedmiotu ubezpieczenia przez rząd lub inne władze w kraju lub za granicą;
 - 6) wynikłe z użycia pojazdów szynowych w sposób lub w celu niezgodnym z przeznaczeniem.

SUMA UBEZPIECZENIA

§ 7

1. Sumę ubezpieczenia określa Ubezpieczający odrębnie dla każdego pojazdu wymienionego we wniosku o ubezpieczenie lub wykazie stanowiącym integralną część polisy.
2. Suma ubezpieczenia powinna odpowiadać:

- 1) wartości rzeczywistej z dnia zgłoszenia do ubezpieczenia, rozumianej jako koszt odtworzenia pojazdu szynowego, pomniejszony o stopień zużycia technicznego, z uwzględnieniem kosztów transportu, demontażu i montażu, albo
 - 2) wartości księgowej brutto z dnia zgłoszenia do ubezpieczenia odpowiadającej księgowej wartości początkowej pojazdu szynowego z uwzględnieniem przeszacowań wynikających z przepisów ogólnych.
3. Jeżeli zadeklarowana suma ubezpieczenia jest wyższa od rzeczywistej wartości pojazdów TUV PZUW odpowiada za szkody tylko do rzeczywistej wartości pojazdu.
 4. Każdorazowa wypłata odszkodowania powoduje zmniejszenie sumy ubezpieczenia o wypłaconą kwotę. Ubezpieczający może uzupełnić sumę ubezpieczenia opłacając ustaloną z TUV PZUW składkę uzupełniającą, przy czym w przypadku opłacenia składki uzupełniającej, TUV PZUW ponosi odpowiedzialność w ramach uzupełnionej sumy ubezpieczenia od dnia następnego po opłaceniu tej składki.
 5. Jeżeli w okresie ubezpieczenia nastąpi wzrost wartości będących podstawą kalkulacji sumy ubezpieczenia, Ubezpieczający może w porozumieniu z TUV PZUW podwyższyć sumę ubezpieczenia za opłaceniem dodatkowej składki. TUV PZUW ponosi odpowiedzialność w ramach podwyższonej sumy ubezpieczenia od dnia następnego po opłaceniu tej składki.

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

§ 8

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na okres roczny lub krótszy od roku (ubezpieczenie krótkoterminowe).
2. Umowa ubezpieczenia zawierana jest na podstawie pisemnego wniosku Ubezpieczającego, który wraz z innymi dokumentami wyszczególnionymi w polisie stanowi integralną część umowy ubezpieczenia.
3. Wniosek powinien zawierać informacje niezbędne do dokonania oceny ryzyka i określenia należnej składki. Wniosek powinien zawierać w szczególności następujące dane:
 - 1) imię i nazwisko lub firmę Ubezpieczającego, Ubezpieczonego;
 - 2) adres zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego;
 - 3) okres ubezpieczenia;
 - 4) wykaz pojazdów szynowych z podaniem ich danych identyfikacyjnych jak rodzaj, typ, numer rejestracyjny, rok produkcji i przeznaczenie;
 - 5) sumę ubezpieczenia dla każdego pojazdu szynowego;
 - 6) zakres terytorialny ubezpieczenia;
 - 7) informacje o szkodach z ostatnich 3 lat;
 - 8) miejsce stałego postoju pojazdów.
4. TUV PZUW może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od uzyskania dodatkowych informacji związanych z oceną ryzyka oraz od inspekcji przedmiotu ubezpieczenia i miejsca ubezpieczenia i postoju w celu oceny ryzyka ubezpieczeniowego. TUV PZUW zastrzega sobie także prawo żądania od Ubezpieczającego dodatkowych informacji, jeżeli uzna, że dotychczas otrzymane nie są wystarczające do prawidłowej oceny ryzyka.
5. Z zastrzeżeniem ust. 6, w razie wątpliwości umowę uważa się za zawartą z chwilą doręczenia dokumentu ubezpieczenia (polisy).

6. Jeżeli w odpowiedzi na złożoną ofertę TUV PZUW doręcza Ubezpieczającemu dokument ubezpieczenia zawierający postanowienia, które odbiegają na niekorzyść Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego od treści złożonej przez niego oferty, TUV PZUW zobowiązany jest zwrócić Ubezpieczającemu na to uwagę na piśmie przy doręczeniu tego dokumentu, wyznaczając mu co najmniej 7-dniowy termin do zgłoszenia sprzeciwu. W razie niewykonania tego obowiązku zmiany dokonane na niekorzyść Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego nie są skuteczne, a umowa jest zawarta zgodnie z warunkami oferty. W braku sprzeciwu umowa dochodzi do skutku zgodnie z treścią dokumentu ubezpieczenia następnego dnia po upływie terminu wyznaczonego do złożenia sprzeciwu.
7. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta na cudzy rachunek (na rachunek Ubezpieczonego). W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek:
 - 1) roszczenie o zapłatę składki przysługuje TUV PZUW wyłącznie przeciwko Ubezpieczającemu;
 - 2) zarzut mający wpływ na odpowiedzialność TUV PZUW, może on podnieść również przeciwko Ubezpieczonemu;
 - 3) Ubezpieczony jest uprawniony do żądania należnego świadczenia bezpośrednio od TUV PZUW, chyba że strony uzgodniły inaczej, jednakże uzgodnienie takie nie może zostać dokonane, jeżeli wypadek już zaszedł;
 - 4) Ubezpieczony może żądać by TUV PZUW udzielił mu informacji o postanowieniach zawartej umowy oraz OWU w zakresie, w jakim dotyczą jego praw i obowiązków.
8. Składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności TUV PZUW na podstawie taryfy składek obowiązującej w TUV PZUW w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia z uwzględnieniem zadeklarowanej przez Ubezpieczającego sumy ubezpieczenia, wynikających z oceny ryzyka podwyżek i obniżek za rozszerzenie zakresu terytorialnego poza granice RP, sposobu opłacenia składki, przebiegu ubezpieczenia, kontynuacji ubezpieczenia. Jeżeli nie umówiono się inaczej, składka powinna być zapłacona jednocześnie z zawarciem umowy ubezpieczenia.
9. Należna składka może być na wniosek Ubezpieczającego rozłożona na raty.
10. Zapłata składki następuje w formie gotówkowej lub w porozumieniu z TUV PZUW w formie bezgotówkowej.
11. Jeżeli zapłata składki lub raty składki dokonywana jest w formie przelewu bankowego, za dzień zapłaty składki uważa się dzień obciążenia rachunku Ubezpieczającego. Jeżeli zapłata składki lub raty składki dokonywana jest w formie przekazu pocztowego, za dzień zapłaty uważa się datę stempla pocztowego. W innym przypadku za dzień zapłaty uważa się dzień uznania rachunku TUV PZUW pełną wymagalną kwotą składki lub jej raty.
12. Składka nie podlega indeksacji.
13. Wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłaty rat składki w terminach określonych w umowie ubezpieczenia, przy czym w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego, jeżeli odszkodowanie lub suma tego odszkodowania i odszkodowań dotąd wypłaconych powoduje wyczerpanie sumy ubezpieczenia, raty składki, których termin płatności przypada po dniu wypłaty odszkodowania, stają się natychmiast wymagalne i płatne w dniu wypłaty odszkodowania. W przypadku odmowy wypłaty odszkodowania, terminy płatności rat składki, których płatność zgodnie z terminami określonymi w umowie ubezpieczenia przypada po dniu doręczenia oświadczenia o odmowie wypłaty odszkodowania, nie ulegają zmianie.

POCZĄTEK I KONIEC ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 9

1. Jeżeli nie umówiono się inaczej, odpowiedzialność TUV PZUW rozpoczyna się od dnia następującego po zawarciu umowy, nie wcześniej jednak niż dnia następnego po zapłaceniu składki lub jej pierwszej raty.
2. Jeżeli TUV PZUW ponosił odpowiedzialność jeszcze przed zapłaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie, TUV PZUW może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres, przez który ponosił odpowiedzialność. W razie braku wypowiedzenia umowy, wygasa ona z końcem okresu, na który przypadła nie zapłacona składka.
3. W razie opłacania składki w ratach, jeżeli kolejna rata składki nie została zapłacona w terminie, TUV PZUW po upływie terminu płatności tej raty może wezwać Ubezpieczającego do jej zapłaty z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania przez Ubezpieczającego spowoduje ustanie odpowiedzialności.
4. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki ubezpieczeniowej za okres, w jakim TUV PZUW udzielało ochrony ubezpieczeniowej.
5. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w jakim TUV PZUW udzielało ochrony ubezpieczeniowej
6. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę. Przeniesienie praw wymaga zgody TUV PZUW. W razie przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia przechodzą także obowiązki, jakie ciążyły na zbywcy, chyba, że strony za zgodą TUV PZUW umówiły się inaczej. Pomimo tego przejścia obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę. Jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia stosunek ubezpieczenia wygasa z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę. Postanowienia niniejszego ustępu nie mają zastosowania do przenoszenia wierzytelności, jakie powstały lub mogą powstać wskutek zajścia przewidzianego w umowie wypadku.
7. Ochrona ubezpieczeniowa wygasa:
 - 1) z upływem okresu ubezpieczenia określonego w polisie;
 - 2) z dniem wypłaty odszkodowania za szkodę polegającą na całkowitym zniszczeniu lub utracie pojazdu;
 - 3) z dniem wyczerpania sumy ubezpieczenia określonej w polisie wskutek wypłaty odszkodowania lub odszkodowań;
 - 4) z dniem doręczenia Ubezpieczającemu oświadczenia TUV PZUW o wypowiedzeniu umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, o którym mowa w ust. 2;
 - 5) z upływem 7 dni od dnia otrzymania przez Ubezpieczającego wezwania do zapłaty kolejnej raty składki, o którym mowa w ust. 3;
 - 6) z dniem doręczenia oświadczenia drugiej stronie o wypowiedzeniu umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, o którym mowa w § 11;

- 7) z chwilą przeniesienia własności pojazdu, jeżeli nie dokonano przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia na nabywcę pojazdu w trybie, o którym mowa w ust. 5;
 - 8) z dniem odstąpienia przez Ubezpieczającego od umowy ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 4;
 - 9) z dniem udokumentowania nieobjętej ubezpieczeniem szkody polegającej na trwałej i zupełnej utracie pojazdu.
8. W przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej przed upływem okresu, na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.

PRAWA I OBOWIĄZKI STRON

§ 10

1. Ubezpieczający zobowiązany jest podać do wiadomości TUV PZUW wszystkie znane sobie okoliczności, o które TUV PZUW zapytywał w formularzu oferty (wniosku) albo przed zawarciem umowy w innych pismach. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez TUV PZUW umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
2. W czasie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpieczający zobowiązany jest zawiadomić TUV PZUW o zmianie okoliczności, o których mowa w ust. 1, niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
3. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w ust. 1 i 2 spoczywają zarówno na Ubezpieczającym, jak i na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
4. TUV PZUW nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 1–3 nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ust. 1–3 doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.

§ 11

W razie ujawnienia okoliczności, które pociągają za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku ubezpieczeniowego, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, składając oświadczenie w tym zakresie.

§ 12

Jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony podał do wiadomości TUV PZUW nieprawdziwe dane mające wpływ na wysokość składki, Ubezpieczający zobowiązany jest do dopłaty składki wynikającej z różnicy pomiędzy składką, jaka należałaby się TUV PZUW gdyby podano dane prawdziwe a składką przyjętą w umowie ubezpieczenia. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego roszczenie TUV PZUW o dopłatę różnicy składki staje się natychmiast wymagalne i płatne najpóźniej w dniu wypłaty odszkodowania.

§ 13

1. Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest:
 - 1) przestrzegać ogólnie obowiązujących przepisów bezpieczeństwa mających na celu zapobieganie powstaniu szkody, przepisów o ochronie przeciwpożarowej, przepisów o ochronie osób i mienia, zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów normalizacji i certyfikacji, przepisów o budowie i eksploatacji pojazdów szynowych oraz wykonywaniu dozoru technicznego nad tymi pojazdami;
 - 2) utrzymywać należyty stan techniczny pojazdów oraz eksploatować je zgodnie z przeznaczeniem, zaleceniami i wskazówkami producenta lub dostawcy.
2. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest:
 - 1) niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni roboczych powiadomić TUV PZUW o wypadku;
 - 2) niezwłocznie, nie później niż w ciągu 2 dni powiadomić jednostkę policji o każdej katastrofie pojazdu szynowego oraz o każdej szkodzie powstałej w okolicznościach uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa, a następnie przedstawić TUV PZUW dokument potwierdzający takie zgłoszenie;
 - 3) użyć dostępnych środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów;
 - 4) zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę;
 - 5) umożliwić przedstawicielowi TUV PZUW dokonanie oględzin uszkodzeń pojazdów szynowych przed wykonaniem napraw, chyba że przedstawiciel TUV PZUW nie przeprowadził oględzin w terminie 7 dni od daty otrzymania zawiadomienia o szkodzie, a w terminie 14 dni jeżeli niezbędne było powołanie biegłych rzeczoznawców; powyższe postanowienie nie dotyczy przypadków dokonania napraw koniecznych do kontynuowania bezpiecznej jazdy;
 - 6) udzielić przedstawicielowi TUV PZUW pomocy i wyjaśnień w ustalaniu okoliczności powstania szkody, jej przedmiotu i wysokości oraz przedstawić dowody dotyczące szkody;
 - 7) zabezpieczyć dowody niezbędne dla ustalenia przebiegu wypadku i odpowiedzialności za szkodę;
 - 8) sporządzić i przedstawić TUV PZUW w uzgodnionym terminie i formie rachunek szkody wraz z dokumentacją źródłową, stanowiącą podstawę jego sporządzenia.
3. W razie naruszenia z winy umyślnej lub z rażącego niedbalstwa obowiązku, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, TUV PZUW może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło TUV PZUW ustalenie okoliczności i skutków wypadku. Skutki braku zawiadomienia TUV PZUW o wypadku nie następują, jeżeli TUV PZUW w terminie, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.
4. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku, o którym mowa w ust. 2 pkt 2 i 3, TUV PZUW jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
5. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku, o którym mowa w ust. 1, TUV PZUW jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.

6. Wykonanie obowiązków, o których mowa w ust. 2 pkt 4–8 jest niezbędne do ustalenia odpowiedzialności T UW PZUW.
7. T UW PZUW przysługuje, w trakcie trwania umowy ubezpieczenia, prawo do inspekcji przedmiotu ubezpieczenia i miejsca ubezpieczenia i postoju w celu oceny ryzyka ubezpieczeniowego oraz sformułowania ewentualnych rekomendacji i zaleceń dotyczących kontroli tego ryzyka. Koszty takiej inspekcji pokrywa w całości T UW PZUW, o ile nie umówiono się inaczej.

USTALENIE WYSOKOŚCI SZKODY I ODSZKODOWANIA

§ 14

1. T UW PZUW wypłaca należne odszkodowanie w kwocie odpowiadającej wysokości szkody nie większej jednak niż suma ubezpieczenia określona dla poszczególnego pojazdu szynowego.
2. Jako wysokość szkody przyjmuje się w przypadku ubezpieczenia w:
 - 1) wartości księgowej brutto – wartość kosztów nabycia nowego pojazdu szynowego tego samego typu i rodzaju oraz o takich samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych albo wartość kosztów naprawy lub remontu – według cen z dnia szkody, z uwzględnieniem kosztów transportu, demontażu i montażu; wartość tych kosztów powinna być udokumentowana rachunkiem zakupu albo rachunkiem naprawy wraz z kosztorysem lub kalkulacją;
 - 2) wartości rzeczywistej – wartość kosztów, o których mowa w pkt 1 z uwzględnieniem stopnia zużycia technicznego do dnia szkody.
3. Jeżeli Ubezpieczony zrezygnuje z zakupu nowego pojazdu szynowego lub naprawienia przedmiotu szkody, o czym ma obowiązek powiadomić T UW PZUW, odszkodowanie nie może przekroczyć wartości rzeczywistej przedmiotu szkody.

§ 15

1. Odszkodowanie ustala się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, z tym że:
 - 1) wysokość szkody ustalona według kosztów naprawy lub remontu nie może przekroczyć rzeczywistej wartości przedmiotu szkody;
 - 2) wysokość szkody zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki, odbudowy lub sprzedaży;
 - 3) nie uwzględnia się wartości naukowej, zabytkowej, kolekcjonerskiej, artystycznej lub pamiątkowej;
 - 4) nie uwzględnia się zwiększonych kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą;
 - 5) nie uwzględnia się kosztów napraw prowizorycznych;
 - 6) nie uwzględnia się kosztów wynikłych ze zmian, uzupełnień lub ulepszeń dokonywanych po wystąpieniu szkody, również i tych, które są wynikiem wcześniejszych napraw prowizorycznych;
 - 7) nie uwzględnia się kosztów konserwacji przedmiotu objętego ubezpieczeniem;
 - 8) wysokość szkody zwiększa się o udokumentowane koszty, o których mowa w § 5 ust. 1–2.
2. W przypadku, gdy w momencie powstania szkody wartość ubezpieczonego pojazdu szynowego będzie wyższa od jego sumy ubezpieczenia (niedoubezpieczenie):
 - 1) za szkodę częściową – odszkodowanie zmniejsza się w takim stosunku w jakim pozostaje zadeklarowana suma ubezpieczenia do wartości nowej (w przypadku ubezpieczenia w wartości księgowej brutto) albo rzeczywistej pojazdu szynowego,

- 2) za szkodę całkowitą – odszkodowanie ogranicza się do sumy ubezpieczenia pojazdu będącego przedmiotem szkody.
Zmniejszenia odszkodowania nie stosuje się, jeżeli wysokość szkody nie przekracza 20% (dwadzieścia procent) sumy ubezpieczenia.
3. W przypadku, gdy ma zastosowanie udział własny, kwotę ustalonego odszkodowania zmniejsza się o kwotę udziału własnego określonego w polisie. W przypadku, gdy mają zastosowanie różne udziały własne, z odszkodowania potrąca się tylko jeden najwyższy udział własny.

POWOŁANIE EKSPERTÓW

§ 16

1. Ustalenie stanu faktycznego i okoliczności powstania szkody TUV PZUW przeprowadza protokolarnie z udziałem Ubezpieczonego lub jego przedstawiciela, z którym powinien uzgodnić datę każdej czynności likwidacyjnej wymagającej badań na miejscu szkody.
2. Zarówno Ubezpieczony jak i TUV PZUW mogą powoływać rzeczoznawców w celu ustalenia przyczyny i wysokości szkody.
3. W razie rozbieżności w opiniach rzeczoznawców strony mogą powołać rzeczoznawcę opiniującego, który na podstawie przedłożonych do wglądu ekspertyz i własnej oceny stanu faktycznego wydaje własną opinię.
4. Każda ze stron ponosi koszty rzeczoznawcy, którego powołała. Koszty rzeczoznawcy opiniującego ponoszą obie strony w częściach równych.

WYPŁATA ODSZKODOWANIA, OBOWIĄZKI INFORMACYJNE TUV PZUW

§ 17

1. TUV PZUW wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku.
2. Gdyby wyjaśnienie w terminie określonym w ust. 1 okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności TUV PZUW albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie powinno być wypłacone w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania TUV PZUW wypłaca w terminie określonym w ust. 1.
3. TUV PZUW jest zobowiązane:
 - 1) po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, do poinformowania o tym Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz do podjęcia postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego zdarzenia ubezpieczeniowego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także do poinformowania osoby występującej z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności TUV PZUW lub wysokości odszkodowania, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania; w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o wystąpieniu zdarzenia ubezpieczeniowego może zgłosić również Ubezpieczony albo jego

- spadkobiercy; w tym przypadku spadkobierca jest traktowany jak uprawniony z umowy ubezpieczenia;
- 2) jeżeli w terminach określonych ust. 1 i 2 nie wypłaci odszkodowania, do zawiadomienia pisemnie:
 - a) osoby zgłaszającej roszczenie oraz
 - b) Ubezpieczonego w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie
 - o przyczynach niemożności zaspokojenia ich roszczeń w całości lub w części, a także do wypłaty bezspornej części odszkodowania;
 - 3) jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, do poinformowania o tym pisemnie:
 - a) osoby występującej z roszczeniem oraz
 - b) Ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie
 - wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniające całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania oraz do pouczenia tej osoby o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej;
 - 4) do udostępnienia Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu, osobie występującej z roszczeniem lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, informacji i dokumentów gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności TUV PZUW lub wysokości odszkodowania; osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez TUV PZUW udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez TUV PZUW;
 - 5) do udostępnienia osobom, o których mowa w pkt 4, informacji i dokumentów, o których mowa w pkt 4, na ich żądanie, w postaci elektronicznej;
 - 6) na żądanie Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, do udostępnienia posiadanych przez siebie informacji związanych z wypadkiem ubezpieczeniowym będącym podstawą ustalenia odpowiedzialności TUV PZUW oraz ustalenia okoliczności wypadku ubezpieczeniowego, jak również wysokości odszkodowania;
 - 7) na żądanie Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, do przekazania informacji o oświadczeniach złożonych przez nich na etapie zawierania umowy ubezpieczenia na potrzeby oceny ryzyka ubezpieczeniowego lub kopii dokumentów sporządzonych na tym etapie.
4. TUV PZUW wypłaca odszkodowanie na podstawie uznania roszczenia, ugody lub prawomocnego orzeczenia sądowego.

ROSZCZENIA REGRESOWE

§ 18

1. Z dniem wypłaty odszkodowania przez TUV PZUW roszczenia Ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na TUV PZUW do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli TUV PZUW pokrył tylko część szkody, Ubezpieczonemu przysługuje pierwszeństwo zaspokojenia pozostałej części roszczeń przed roszczeniem TUV PZUW.

2. Ubezpieczony lub Ubezpieczający zobowiązany jest zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę oraz udzielić TUW PZUW pomocy dostarczając informacji oraz dokumentów niezbędnych do skutecznego dochodzenia roszczeń regresowych. Jeżeli Ubezpieczony bez zgody TUW PZUW zrzekł się lub ograniczył roszczenia przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę, TUW PZUW może odmówić odszkodowania lub je zmniejszyć. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po wypłaceniu odszkodowania TUW PZUW może zażądać od Ubezpieczonego zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania.
3. W razie uzyskania informacji o utraconym przedmiocie ubezpieczenia Ubezpieczony zobowiązany jest zawiadomić o tym niezwłocznie policję i TUW PZUW oraz uczestniczyć w czynnościach zmierzających do rozpoznania i odzyskania tych przedmiotów. W razie odzyskania utraconych przedmiotów Ubezpieczony jest zobowiązany przyjąć je z powrotem. Jeżeli Ubezpieczony odzyskał przedmioty w stanie niezmienionym, TUW PZUW wolny jest od obowiązku wypłaty odszkodowania, a w razie gdy odszkodowanie zostało wypłacone, Ubezpieczony jest zobowiązany niezwłocznie do jego zwrotu TUW PZUW. W razie odzyskania przedmiotów w stanie uszkodzonym lub niekompletnym, zwrotowi podlega kwota odpowiadająca wartości przedmiotu w dniu odzyskania.

§ 19

1. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, Ubezpieczony nie może żądać odszkodowania przenoszącego wysokość szkody. Między ubezpieczycielami każdy z nich odpowiada w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
2. Jeżeli w którejkolwiek z umów ubezpieczenia, o jakich mowa w ust. 1, uzgodniono, że suma wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, zapłaty odszkodowania w części przenoszącej wysokość szkody Ubezpieczony może żądać tylko od tego ubezpieczyciela. W takim przypadku dla określenia odpowiedzialności między ubezpieczycielami należy przyjąć, że suma ubezpieczenia równa jest wartości ubezpieczeniowej.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 20

1. Ubezpieczonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, będącemu osobą fizyczną, przysługuje prawo złożenia reklamacji w rozumieniu ustawy o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym, tj. prawo skierowania wystąpienia do TUW PZUW, w którym zgłasza on zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez TUW PZUW.
2. Reklamację składa się w każdej jednostce TUW PZUW obsługującej klienta.
3. Reklamacja może być złożona w formie:
 - 1) pisemnej – osobiście albo przesyłką pocztową w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 roku Prawo pocztowe (Dz. U. z 2012 r., poz. 1529);

- 2) ustnej – telefonicznie, na przykład dzwoniąc pod numer 22 582 57 77, albo osobiście do protokołu podczas wizyty osoby, o której mowa w ust. 1, w jednostce, o której mowa w ust. 2;
- 3) elektronicznej - wysyłając e-mail na adres reklamacje@tuwpzuw.pl.
4. T UW PZUW rozpatruje reklamację i udziela na nią odpowiedzi, bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania reklamacji, z zastrzeżeniem ust. 5.
5. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 4, T UW PZUW przekazuje osobie, która złożyła reklamację, informację, w której:
 - 1) wyjaśnia przyczynę opóźnienia;
 - 2) wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
 - 3) określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji.
6. Odpowiedź T UW PZUW na reklamację zostanie dostarczona osobie, która ją złożyła, w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji w rozumieniu ustawy o usługach płatniczych lub pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek tej osoby.
7. Osobie, o której mowa w ust. 1, przysługuje prawo wniesienia do Rzecznika Finansowego wniosku dotyczącego:
 - 1) nieuwzględnienia roszczeń w trybie rozpatrywania reklamacji;
 - 2) niewykonania czynności wynikających z reklamacji rozpatrzonej zgodnie z wolą tej osoby w terminie określonym w odpowiedzi na tę reklamację.
8. Skargę lub zażalenie, niebędące reklamacją, o której mowa w ust. 1, składa się na piśmie za pośrednictwem dowolnej jednostki organizacyjnej T UW PZUW.
9. T UW PZUW udziela odpowiedzi na skargę lub zażalenie na piśmie, w terminie 30 dni od dnia otrzymania skargi lub zażalenia.
10. Ubezpieczonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, będącemu konsumentem, przysługuje prawo zwrócenia się o pomoc do Miejskich i Powiatowych Rzeczników Konsumenta.
11. T UW PZUW podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
12. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
13. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
14. W sprawach nieuregulowanych w ogólnych warunkach lub w umowie ubezpieczenia mają zastosowanie odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.
15. Ogólne warunki w niniejszym brzmieniu mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 1 stycznia 2016 roku.